

VERWONDEREN OVER AUTISME

SOCIALE COMMUNICATIE EN INTERACTIE

Kinderen met ASS hebben het vaak moeilijk met het leggen of onderhouden van contacten. Ze kunnen zich moeilijk inleven in de gedachten, gevoelswereld en bedoelingen of verwachtingen van anderen waardoor relaties moeilijk verlopen.

BEELDSPRAAK EN TAAL

Doordat mensen met ASS moeilijkheden hebben met het interpreteren van beeldspraak en taal nemen ze de dingen vaak erg letterlijk. Daardoor ontstaan snel misverstanden wat opnieuw de communicatie en interactie bemoeilijkt. Bovendien kunnen ze niet goed om met non-verbale communicatie en gezichtsexpressie waardoor verwarring en miscommunicatie veel voorkomende problemen zijn bij kinderen met ASS.

ROUTINES

Kinderen met ASS hebben moeite met plannen en organiseren, omdat ze zich moeilijk een voorstelling kunnen maken van het hier en nu. Ze kunnen zich niet goed inbeelden in wat komen zal, waardoor ze erg sterk vasthouden aan bepaalde regels of rituelen. Structuur is voor die kinderen erg belangrijk omdat ze zo een houvast hebben in de onbekende, chaotische en bedreigende wereld. Als zaken afwijken van regels of een bepaalde routine dan kunnen die kinderen in paniek raken. Kortom, ze hebben voorspelbaarheid nodig in hun leven.

SPECIFIEKE INTERESSES

Dat komt tot uiting in sterke en bijzondere fascinaties die voor buitenstaanders vaak als abnormaal worden ervaren. Kinderen met ASS kunnen erg begaafd zijn in een bepaald thema of ergens heel erg in uitblinken. Ze putten rust uit het uren bezig met specifieke zaken en genieten van herhaling.

WHAT'S IN A NAME?

Het kind met autisme bestaat eigenlijk niet. Net zoals tussen jij en ik zijn er tussen kinderen met autisme erg veel verschillen. Er bestaan verschillende vormen en gradaties waardoor autisme in zijn geheel moeilijk te beschrijven is. Daarom spreken we over een hele waaier aan stoornissen die de term autisme krijgen. Autism Spectrum Stoornis of ASS is dus eigenlijk een beter woord voor een kind met autisme.

ASS is een ontwikkelingsstoornis met een neurologische oorzaak. Dat betekent dat hun hersenen op een andere manier werken dan verwacht wordt door de omgeving. Ze begrijpen de wereld op een andere manier dan waarop de meeste mensen die zien. Dat komt omdat ze problemen hebben met het waarnemen, herkennen en verwerken van hun omgeving. De wereld komt voor hen onbekend, chaotisch en bedreigend over waardoor ze zich kunnen terugtrekken, vreemd kunnen overkomen en moeilijk kunnen communiceren.

BRONNEN EN NUTTIGE INFO

De **Vlaamse Vereniging Autisme** wil kinderen met autisme, hun ouders en hun sociaal netwerk samenbrengen. Op hun site bieden ze informatie, onderzoeken, lezingen aan over autisme.

www.autismevlaanderen.be

Jonass is een jeugdbeweging voor kinderen en jongeren met autisme.

www.jonass.be

Lees meer over de **kenmerken van autisme** op www.autismekenmerken.net

Op **geestelijk gezond vlaanderen** kan je meer tips vinden over hoe je kan omgaan met mensen met autisme.

www.geestelijkgezondvlaanderen.be

TIPS&TRICKS

Wees concreet met taalgebruik

Benoem alles zo concreet mogelijk als je tegen hen praat of iets uitlegt. Vermijd bij voorkeur figuurlijke taal of beeldspraak. Ga er ook niet van uit dat kinderen met ASS vlot non-verbale communicatie kunnen aflezen. Alles wat je hen wil duidelijk maken doe je dus met concrete woorden en een duidelijke uitleg. Een boze blik zal bij hen niet werken. Wees verder ook beknopt en geef hen tijd om de informatie die ze krijgen te verwerken. Ook het denken in abstracte begrippen is voor hen moeilijk.

To the point communicatie werkt voor hen het beste!

Ondersteun met visueel materiaal

Ondersteun zoveel mogelijk zaken met visueel materiaal. Als je een takenschema maakt voor op kamp kan je daar bijvoorbeeld pictogrammen bij zetten in plaats van enkel tekst.

Zorg voor een vertrouwend persoon

Die persoon is iemand waar het kind op terug kan vallen als het zich bedreigd of onveilig voelt. Dat is best iemand die goed overweg met het kind kan en misschien al een band met het kind heeft opgebouwd. In het begin is die persoon steeds dezelfde maar naarmate het kind de organisatie langer kent kan die persoon soms wisselen.

Structuur bieden

Eén van de belangrijkste dingen bij kinderen met ASS is het bieden van structuur. Structureer je planning, dag, activiteit. Het kind zal zich veiliger voelen omdat het een houvast heeft en weet wat van hem of haar verwacht wordt. Als je een activiteit consequent vormgeeft en steeds dezelfde regels toepast, zal dat ook rust bieden aan het kind. Je kan dat doen aan de hand van schema's of beloningssystemen.

Voorspelbaar maken

Voor elk van ons geldt dat we ons geruster voelen als we weten wat er zal gebeuren. Voor kinderen en jongeren met ASS geldt die regel in het bijzonder. Zorg dat het kind goed weet wat er zal komen, want dat maakt hem/haar rustiger. Bij kinderen met ASS ontstaat vooral paniek als iets niet gaat zoals ze in hun hoofd dachten dat het zou gaan. Een handige manier om dat te doen is het ophangen van schema's of het persoonlijk meedelen van de dagplanning aan het kind. Dat hoeft niet per se aan de hele groep verteld te worden. Door het gebruik van die schema's bied je ook opnieuw structuur aan.

Leer je lid kennen

Bij kinderen met ASS is het erg belangrijk om te weten dat elk kind andere routines en gewoontes heeft. Ouders zullen je daar met plezier van op de hoogte stellen. Zoek ook samen met het kind wat zijn/haar angsten zijn, waar hij/zij nood aan heeft en wat hem/haar geruststelt. Die informatie is erg nuttig omdat je kan inspelen op de individuele behoeftes van het kind.

Ondersteun met plannen en organiseren

Hij/zij kan dan wel thuis zelfredzaam zijn, op kamp zal het kind niet weten hoe het zijn/haar zwemzak moet klaar maken. Maak desnoods schema's op die de volgorde aantonen; wederom visualiseren en structuur bieden!

Erken hun interesses maar blok tijdig af

Kinderen en jongeren met ASS leven in hun eigen wereld en praten vaak over hetzelfde (bijvoorbeeld over tractors) omdat ze daar alles van kennen tot in de details. Erken hen in hun kennis, maar blok hun tijdig af. Andere kinderen en jongeren zijn nu eenmaal niet zo geïnteresseerd in tractors. Bovendien moeten kinderen met ASS ook leren en beseffen dat ze niet voortdurend over hetzelfde onderwerp kunnen praten.